

2. WARUNKI POBIERANIA I SPOSÓB PRZYGOTOWANIA PRÓBEK

2.1. MIEJSCE POBIERANIA PRÓBEK. Próbki pobiera się w zakładzie produkcji wapna, ze środków transportu lub w miejscu składowania wapna, przy zachowaniu możliwości jednoznacznego ustalenia producenta.

2.2. PRZYRZĄDY

- a/ łopata metalowa do pobierania próbek wapna niegaszonego w bryłach,
b/ zgłębnik metalowy 5-1500 wg PN/C-60010.

2.3. WIELKOŚĆ I ILOŚĆ PRÓBEK

Wielkość i ilość próbek powinna być określona w normach przedmiotowych. Jeżeli normy przedmiotowe nie przewidują tego lub produkt jest nieznormalizowany, wielkość próbek pierwotnych powinna być zgodna z tablicą 1, wielkość próbki ogólnej zgodna z tablicą 2, a wielkość średniej próbki laboratoryjnej zgodna z tablicą 3.

2.3.1. Wielkość próbki pierwotnej

- a/ dla wapna niegaszonego w bryłach nie powinna być mniejsza niż 3 kg,
b/ dla wapna niegaszonego mielonego, hydratyzowanego i hydraulicznego nie powinna być mniejsza niż 0,5 kg.

2.3.2. Ilość próbek pierwotnych nie powinna być mniejsza niż podaje tablica 1.

Tablica 1

Rodzaj produktu	Ilość próbek pierwotnych dla partii		
	do 20 ton	od 20 do 60 ton	od 60 do 100 ton
Wapno niegaszone w bryłach	11	18	23
Wapno niegaszone mielone, hydratyzowane i hydrauliczne	14	18	23

2.3.3. Wielkość próbki ogólnej nie powinna być mniejsza niż podaje tablica 2.

Tablica 2

Rodzaj produktu	Wielkość partii		
	do 20 ton	od 20 do 60 ton	od 60 do 100 ton
Wapno niegaszone w bryłach	100 kg	150 kg	200 kg
Wapno niegaszone mielone, hydratyzowane i hydrauliczne	7 kg	9 kg	13 kg

2.3.4. Wielkość średniej próbki laboratoryjnej nie powinna być mniejsza niż podaje tablica 3.

Tablica 3

Rodzaj produktu	Do badań cech fizycznych i wytrzymałościowych	Do badań cech chemicznych
Wapno niegaszone w bryłach	30 kg	1,5 kg
Wapno niegaszone mielone, hydratyzowane i hydrauliczne	4,5 kg	1,5 kg

2.4. POBIERANIE PRÓBEK

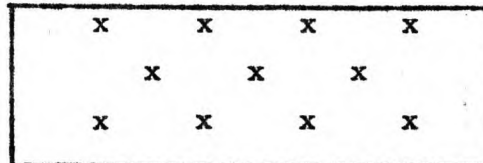
2.4.1. Zasady ogólne

Należy dążyć do pobierania próbek w czasie załadunku lub wyładunku produktu bezpośrednio z urządzeń przeładowniczych, łopata lub zgłębnikiem, w jednakowych odstępach czasu, w sposób zgodny z zasadą pobierania prób na ślepo.

2.4.2. Pobieranie próbek wapna niegaszonego w bryłach

a/ ze środków transportowych /wagony, samochody, wozy itp./

Z przedstawionej do badania partii wapna należy pobierać próbki w ilości zgodnej z tablicą 1, z miejsc wyznaczonych wg schematu podanego na rys.1. Odległość między miejscami pobierania prób powinna wynosić nie więcej niż 2 m. Przed pobieraniem prób należy usunąć 20 cm wierzchniej warstwy wapna.

Rys.1.

b/ ze zwał

Przedstawiony do badania zwał wapna należy podzielić na 3 strefy tej samej wysokości: dolną, środkową i górną.

Dolna strefa zwał - część zwał wapna stykająca się z powierzchnią składowiska.

Górna strefa zwał - część zwał wapna, liczona od wierzchołka zwał.

Środkowa strefa zwał - część zwał wapna, między strefami dolną i górną.

Próbki ze zwał należy pobierać w ilości zgodnej z tablicą 1, w sposób następujący: 50% próbek należy pobrać ze strefy dolnej, 30% ze strefy środkowej i 20% ze strefy górnej. Przed pobieraniem próbek należy usunąć 20 cm wierzchniej warstwy wapna.

W strefach dolnej i środkowej, próbki należy pobierać z dostępnych ścian bocznych zwał, w strefie górnej z wierzchu zwał.

2.4.3. Pobieranie próbek wapna niegaszonego mielonego, hydratyzowanego i hydraulicznego

a/ ze środków transportowych /wagony, samochody, cysterny/

Z przedstawionej do badania partii należy pobierać próbki w czasie załadunku lub wyładunku wapna bezpośrednio z urządzeń przeładowniczych, w jednakowych odstępach czasu, w ilości zgodnej z tablicą 1. Próbkę można także pobierać zgłębnikiem z miejsc oznaczonych wg schematu podanego na rys.1, odległych od siebie nie więcej niż 0,5 m.

b/ z opakowań jednostkowych

Z przedstawionej do badania partii wapna należy pobierać próbki w ilości zgodnej z tablicą 1. Próbkę należy pobierać zgłębnikiem, sięgając przynajmniej do środka opakowania. W przypadku opakowania w postaci worka wentylowego, próbkę należy pobierać zgłębnikiem przez otwór w worku, zwany wentylem tak, aby nie uszkodzić przy tym worka.

2.5. PRZYGOTOWANIE PRÓBKI OGÓLNEJ

Wszystkie próbki pierwotne pobrane z jednej partii należy zsypać w suchym, czystym miejscu, na twardym podłożu, zabezpieczonym przed zanieczyszczeniem wapna /np. na arkuszu blachy, podłożu betonowym/ i dokładnie zmieszać.

2.6. PRZYGOTOWANIE ŚREDNIEJ PRÓBKII LABORATORYJNEJ

2.6.1. Sposób przygotowania próbki. Jeżeli norma przedmiotowa przewiduje badania uziarnienia, próbkę ogólną bez dodatkowego przygotowania należy zbadać na uziarnienie.

a/ przygotowanie próbki wapna niegaszonego w bryłach

Próbkę ogólną, przygotowaną wg 2.5. rozdrobić do wielkości ziarn od 10 do 15 mm, a następnie dokładnie wymieszać, usypując trzykrotnie stożek, każdorazowo w innym miejscu blachy lub podłoża betonowego. Po wymieszaniu próbki ogólnej w wyżej podany sposób, otrzymany stożek spłaszczyć do wysokości od 10 do 20 cm i podzielić krzyżakiem na 4 symetryczne części, z których 2 przeciwległe odrzucić. Otrzymaną w ten sposób próbkę pomniejszać przez kwartowanie aż do uzyskania ilości wymaganej dla średniej próbki laboratoryjnej wg tablicy 3.

b/ przygotowanie próbki wapna niegaszonego mielonego, hydratyzowanego i hydraulicznego

Próbkę ogólną przygotowaną wg 2.5. dokładnie wymieszać, usypując trzykrotnie stożek, każdorazowo w innym miejscu blachy lub podłoża betonowego. Po wymieszaniu próbki ogólnej w wyżej podany sposób, otrzymany stożek spłaszczyć do wysokości od 10 do 20 cm i podzielić krzyżakiem na 4 symetryczne części, z których 2 przeciwległe odrzucić. Otrzymaną w ten sposób próbkę pomniejszać przez kwartowanie aż do uzyskania ilości wymaganej dla średniej próbki laboratoryjnej wg tablicy 3.

2.6.2. Opakowanie próbek

Średnie próbki laboratoryjne należy umieścić w szczelnych naczyniach szklanych lub blaszanych, opatrzonych napisem, pozwalającym na dokładne zidentyfikowanie próbek.

W przypadku przygotowania próbek do ekspertyzy należy opakowanie dokładnie zabezpieczyć /np. przez parafinowanie, lakowanie, plombowanie/. Na każdym opakowaniu próbki powinien być umieszczony trwały, wyraźny napis zawierający:

- 1/ nazwę i adres wytwórni,
- 2/ oznaczenie produktu wg normy, a w przypadku wapna nieznormalizowanego wg katalogu lub cennika,
- 3/ jednoznaczne określenie partii /data produkcji, data workowania, data wysyłki, numery wagonów i inne dane określające jednoznacznie partię/,
- 4/ wielkość partii,
- 5/ data i miejsce pobrania próbki,
- 6/ inne dane przewidziane w umowie.

2.7. PROTOKÓŁ Z POBIERANIA PRÓBEK. W przypadku przeprowadzania ekspertyzy należy spisać protokół natychmiast po pobraniu próbek, w potrzebnych ilościach egzemplarzy. W protokole należy umieścić dane uwidocznione na opakowaniu próbek, spis osób obecnych przy pobieraniu próbek, opis opakowania i zabezpieczenia próbek oraz dodatkowe dane wynikające z okoliczności pobierania próbek.

Protokół podpisują osoby uczestniczące w pobieraniu próbek.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE DO BN-65/6733-03

1. Odpowiedniki w normach zagranicznych

DIN 1060 Baukalk

GOST 1179-59 Izwiest stroitielnaja